

עפ"ג 24983/08/22 - אחמד דויח נגד מדינת ישראל ע"י

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 24983-08-22 דויח נ' מדינת ישראל
בפני כבוד השופטים חגית מאק-קלמנוביץ, מרים ליפשיץ-פריבס, מרדכי כדורי

המערער

אחמד דויח
ע"י ב"כ עו"ד ריאד סואעד

נגד
המשיבה

מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אפרת פילזן
מפרקליטות מחוז ירושלים - פלילי

פסק דין

השופט מרדכי כדורי:

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' ש' גבאי ריכטר) מיום 13/6/2022 בתיק 46376-09-19, בו הוטלו על המערער העונשים הבאים: מאסר בפועל למשך חודש ויום, מאסר על תנאי של שישה חודשים למשך שלוש שנים לעבירות אלימות והתחייבות בסך 5,000 ₪ להימנע מעבירות אלימות.

הערעור מופנה כלפי חומרת העונש.

הרקע:

1. המערער הורשע על פי הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של איומים, לפי סעיף 192 בחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער מטופל בסניף מזרח ירושלים של קופת חולים לאומית, בה הוא חבר. המתלונן משמש כרופא במרפאה (להלן: "הרופא"), ובמסגרת תפקידו הוא עוקב אחר מתן תרופות נרקוטיות. לאחר שהרופא מצא כי המערער מקבל תרופה נרקוטית שלא כשורה, הוא ביטל את האפשרות לספק למערער את התרופה, עד לקבלת אישורים מתאימים.

ביום 4/6/2019 בשעה 1:15 המערער התקשר לטלפון הסלולרי של הרופא וביקש לדבר איתו בעניין הפסקת האספקה של התרופות, אך הרופא הודיע למערער כי אינו מעוניין לדבר איתו על כך. אז החל המערער לשלוח לרופא הודעות רבות, שתוכנן כלל קללות ואיומים. בין היתר נאמר בהודעות המערער: "בזכות אמא שלך, אחרת

הייתי בא ודוחף את הנעל שלי לרגל שלך... באלוהים לולא אמא שלך שהיא על הראש לי (כך במקור) הייתי רוצה לנגב את הרצפה בך... היא מגורשת אם לא אגרום לך לנשק את הנעל שלי..."; וכן: "הבנים שלי היו אצלך אחרי תפילת השחר. לולא יצאתי והחזרתי אותם איתי כי לא רציתי ביום חג זה לעשות בו בושה. ועם כל הכבוד לאמא שלך הייתי מוכן להגיע איתך עד הסוף". לאחת ההודעות המערער צירף שתי תמונות של ביתו של הרופא.

גזר דינו של בית המשפט קמא:

3. בית המשפט קמא ציין בגזר דינו, כי גילויי אלימות מילולית ופיזית כלפי אנשי צוות רפואי הפכו למכת מדינה, ועמד על החומרה היתרה הטמונה בעבירות מסוג זה. נקבע כי אין להשלים עם מצב בו אנשי צוות רפואי, האמונים על צרכי החיוניים של הציבור, יחושו מאוימים או ימצאו עצמם מוכים ומותקפים על ידי מטופל או על ידי בני משפחתו, בעת שהם עושים את מלאכתם נאמנה.

בית המשפט קמא הביא בחשבון כי המערער עבר את העבירה בה הורשע בשל כעס שחש כלפי הרופא, לאחר שזה מנע ממנו להמשיך ולהשתמש לרעה בתרופות נרקוטיות, ואת טענת המערער כי באותה העת הוא סבל מכאבים. יחד עם זאת, בהינתן העובדה שמדובר בעבירת איומים מתמשכת, והעובדה שהמערער שלח לרופא תמונות של ביתו, כמסר לכך שמקום מגוריו ידוע לו, נקבע כי מצוקתו של המערער לא מצדיקה את ניסיונו להלך אימים על הרופא ועל בני ביתו.

על רקע האמור, ובהתבסס על גזרי דין שניתנו בעניינים של נאשמים שהשמיעו איומים כלפי עובדי ציבור, קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שעבר המערער נע בין מאסר קצר לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

4. לצורך קביעת העונש המתאים למערער בתוך מתחם הענישה עמד בית המשפט קמא על נסיבותיו האישיות של המערער, הקשיים איתם הוא מתמודד, מצבו הרפואי, הכאבים מהם הוא סובל והעובדה שאין לו עבר פלילי. לאור זאת, נקבע כי העונש המתאים למערער מצוי בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, והוטלו עליו העונשים שפורטו לעיל.

תמצית טיעוני הצדדים:

5. בהודעת הערעור שהגיש טען המערער, כי היה על בית המשפט קמא לקבוע מתחם ענישה מתון מזה שנקבע על ידו, שנע בין מאסר על תנאי לבין מאסר קצר בדרך של עבודות שירות. עוד נטען, כי העונש המתאים למערער הוא עונש של מאסר על תנאי, וכי, מכל מקום, עניינו מצדיק חריגה לקולה ממתחם העונש הראוי, בשל מצבו הרפואי והנפשי.

במהלך הדיון בעל-פה המערער חזר בו מטענותיו נגד מתחם הענישה שנקבע ונגד העונש שנקבע כמתאים לו. טענות המערער בדיון התמקדו בהצדקה הקיימת, לטענתו, לחרוג ממתחם העונש ההולם, בשל מצבו הרפואי. המערער

טען, כי עונש של מאסר בפועל יסכן באופן ממשי את חייו. עוד טען המערער, כי לא יהיה במאסרו מאחורי סורג וברח כדי לממש כל אינטרס חברתי, וכי על החברה לגלות כלפיו חמלה. המערער הדגיש, כי הוא עבר את העבירות בשל כך שלא יכול היה לשאת את הכאבים העזים מהם סבל, וכי מאז ואילך הוא לא חזר על מעשיו.

לטענת המערער, מעשיו לא סיכנו את הרופא והוא אף לא היה יכול לפגוע בו. בנוסף, המערער התנצל לפני הרופא.

6. המשיבה סומכת את ידיה על גזר דינו של בית המשפט קמא, ומבקשת לדחות את הערעור.

המשיבה אינה מתעלמת בטיעוניה ממצבו הרפואי של המערער, אך מדגישה כי לא הוצגה על ידו אסמכתא התומכת בטענתו לפיה עונש של מאסר בפועל עלול לסכן את חייו, ואף לא אסמכתא המלמדת על כך שלא ניתן לטפל בבעיות הרפואיות מהן הוא סובל במסגרת מאסרו.

המשיבה מדגישה, כי תמונות בית מגוריו של הרופא שהמערער שלח לרופא העלו את רמת האיום כלפיו.

לעמדתה של המשיבה, אם הערעור יתקבל והמערער יזכה להקלה בעונש, ייפגעו האינטרסים החברתיים הכרוכים בהגנה על רופאים הנאלצים להתמודד תדיר עם מטופלים הסובלים מכאבים או החווים עצב וכעס, ובאפשרות העומדת לרופאים להעניק שירות רפואי לאלה הנזקקים לו.

דין והכרעה:

7. דין הערעור להידחות.

8. הגם שהמערער חזר בו במהלך הדיון בערעור מטענותיו נגד מתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט קמא ונגד העונש המתאים למערער שנקבע על ידו, מצאנו לציין כי אין מדובר במתחם חמור יתר על המידה, ולא בעונש הנוטה לחומרה.

9. מעשה אלימות, פיזית או מילולית, הננקט כלפי רופא, פוגע פגיעה של ממש באינטרסים חברתיים רמי מעלה. כך, נפגע הצורך להגן על אנשי צוות רפואי, העמלים בהתמדה מדי יום ובעומס רב לספק לציבור את צרכיו החיוניים. כמו כן, נפגע הצורך לאפשר לאנשי הרפואה למלא את מלאכתם תוך תחושת ביטחון, ולהבטיח שיוכלו לגבש החלטות, גורליות לעיתים, ללא מורא, במיוחד במציאות בה איומים עליהם ותקיפתם אינם נדירים. בנוסף, נפגעים כלל החולים, אשר הטיפול בהם נפגע כתוצאה מהצורך להקצות משאבים לצורך התמודדות עם מעשה העבירה ועם התוצאות הנובעות ממנו. בשל כל האמור נקבע בפסיקה באופן עקבי, כי לעבירות אלה נודעת חומרה מיוחדת, וכי מדיניות הענישה בגין היא מדיניות מחמירה (ראו: ע"פ 7220/19 זגורי נ' מדינת ישראל, 6/2/2020; ע"פ 3877/12 אבו גוש נ' מדינת ישראל, 9/1/2013; רע"פ 5458/12 ליכטמן נ' מדינת ישראל, 15/7/2012; ע"פ 2712/09 שמילוב נ' עמוד 3

מדינת ישראל, 18/11/2009; ע"פ 3036/92 חמודה נ' מדינת ישראל, 24/11/1992).

10. איננו מתעלמים ממצבו הבריאותי של המערער. בית המשפט קמא עמד בגזר דינו על כך שבעקבות תאונת דרכים בה המערער היה מעורב לפני מספר שנים, הוא עבר מספר ניתוחים, סובל מכאבים רבים ברגליו ובגבו ומנכות. ברם, מעשי אלימות כלפי אנשי צוות רפואי נעשים בדרך כלל על רקע מצוקה רפואית, משבר או סערת רגשות. לכן, נסיבות אלה אינן משמשות כשיקול לקולה (השוו: ע"פ 6123/05 חתוכה נ' מדינת ישראל, 25/12/2005). בית המשפט קמא פעל כראוי כאשר נמנע מלתת משקל בכורה לנסיבותיו הרפואיות של המערער, אלא קבע עונש המבטא יחס הולם בין חומרת מעשיו ובין סוג ומידת העונש שהטיל עליו.

לא למותר לציין, כי מצבו הרפואי של המערער נשקל על ידי בית המשפט קמא, בין יתר השיקולים שמנה לטובתו, ואשר הביאו לכך שבסופו של יום הוטל עליו עונש המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם.

11. הנה כי כן, וכפי שמקובל על המערער, מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט קמא והעונש המתאים למערער אינם חורגים לחומרה כלל וכלל.

12. לא מצאנו כי טענות המערער בדבר מצבו הרפואי מצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם.

ראשית, בהלכה הפסוקה נקבע אמנם כי ניתן לחרוג ממתחם הענישה משיקולי צדק, בשל מצבו הבריאותי של נאשם. אולם הובהר כי הדבר יעשה בנסיבות בהן עונש של מאסר בפועל עלול לסכן את חייו של מי שהורשע בדין, או אם מאסרו עלול להחמיר באופן מהותי את מצבו הרפואי או לקצר את תוחלת חייו, או שעה ששירות בתי הסוהר אינו ערוך לטפל במצבו (ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל, פסקה 221 לפסק הדין של השופט פוגלמן 29/12/2015; ע"פ 2033/21 זועבי נ' מדינת ישראל, 30/8/2021). אולם המערער לא הציג לפני בית המשפט קמא אסמכתאות שיש בהן לבסס הנחה כי מאסרו עלול לסכן את חייו, להחמיר באופן מהותי את מצבו הרפואי או לקצר את תוחלת חייו. גם המסמכים הרפואיים שהמערער הציג לפנינו אינם מלמדים על כך. כמו כן, לא נטען ולא הוכח כי לא יהיה בידי שירות בתי הסוהר להעניק למערער טיפול רפואי הנדרש לו.

שנית, כאמור, כיוון שעבירות אלימות כלפי צוות רפואי נעשות, מטבע הדברים, על רקע מצב רפואי בעייתי, לנסיבותיו הרפואיות של עובר העבירה ניתן משקל נמוך באופן יחסי. לא ניתן אפוא לקבל את טענת המערער לפיה מצבו הרפואי מחייב לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי צדק.

13. העולה מהאמור הוא, כי לא נפלה טעות בגזר דינו של בית המשפט קמא, לא כל שכן טעות המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור.

התוצאה:

14. הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר ניצן ברמלה ביום 22/12/2022 עד לשעה 10:00, או במועד שייקבע, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המשיב לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס בטלפונים: 074-7831077, 074-7831078, ולהתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

ניתן היום, כא בכסלו תשפ"ג, 15 בדצמבר 2022 במעמד הנוכחים.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת מרים ליפשיץ פריבס, שופטת מרדכי כדורי, שופט